MASTER
NEGATIVE
NO. 91-80275-6

MICROFILMED 1991

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES/NEW YORK

as part of the
"Foundations of Western Civilization Preservation Project"

Funded by the
NATIONAL ENDOWMENT FOR THE HUMANITIES

Reproductions may not be made without permission from
Columbia University Library

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright law of the United States -- Title 17, United States Code -- concerns the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material...

Columbia University Library reserves the right to refuse to accept a copy order if, in its judgement, fulfillment of the order would involve violation of the copyright law.

AUTHOR:

MONCH

TITLE:

VARIETAS LECTIONIS AD M. TULLII CICERONIS

PLACE:

EISLEBEN

DATE:

1857

Master Negative #

91-80275-6

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

87GM
DZ6

Mönch,

...Varietas lectionis ad M. Tullii Ciceronis orationes e codice Islebensi enotata, vom Prof. Dr. Mönch... Eisleben, Reichardt, 1857.

17 p. 28½ cm.

At head of title: Jahresbericht über das Königliche gymnasium zu Eisleben...

VOLUME OF PAMPHLETS

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 11
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 9-26-91 INITIALS M.B.
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

AIIM

Association for Information and Image Management
1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

Centimeter

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 mm

1 2 3 4 5

Inches

1.0 1.1 1.25 1.4 1.6 1.8 2.0 2.2 2.5 2.8 3.2 3.6 4.0 4.5 5.0 5.6 6.3

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

No. 6
87CM
II Z6

Jahresbericht

über

das Königliche Gymnasium zu Eisleben

von Ostern 1856 bis dahin 1857.

Womit

zu der öffentlichen Prüfung der Schüler der Anstalt

am 7. *April* 1857

alle Freunde des Schulwesens und insbesondere die Eltern der Schüler

ergebenst einladet

n
ne

Prof. Hermann Schwalbe,

Director.

Inhalt: Varietas lectionis ad M. Tullii Ciceronis orationes e codice Islebensi enotata. *Vom Prof. Dr. Mönch.*
Schulnachrichten. *Von dem Director.*

Eisleben, 1857.

Gedruckt in der Reichardt'schen Buchdruckerei.

Varietas lectionis ad M. Tullii Ciceronis orationes e codice Islebensi enotata.

Cicero, quum magna beatissimi esset ingenii ubertate et orationis facultate, multorum factus est librorum auctor, ut paucos habeamus illi pares, qui, ~~ut~~ ipse in epistola quadam Attico suo affirmat, se parvo temporis spatio plus scripsisse, quam alius legere posset. De ingenio quidem atque indole scriptoris, in quo princeps rerum publicarum et consul a librorum scriptore separari non potest, nec spatium nec locus est dicere. Unum dico, cum assiduo studio explorasse quoque et elementa sermonis latini et structuram numerosque verborum et propterea quasi majorum fuisse grammaticorum. Sed quia omnia scripsit erudite simul et ornate, nemini mirum videbitur, si quum libri Ciceronis merito atque optimo jure exemplum ex omni parte perfectum completumque et latinitatis et descriptionis et expositionis proponerentur et commendarentur, a multis studiose et legebantur et praelegebantur. Quare cum tot manibus tamque frequenter tererentur et transscriberentur, mendis eos et erroribus depravari necesse erat. Criticae quidem artis olim satis magna auctoritas fuit, quum grammatici, qui et critici dicebantur, menda, quae libris librariorum incuria inoleverant, tollerent, sed eadem recentioribus temporibus longe maioris fuit adiumenti. Quum enim aevum et scribarum inscitia propter diutinam barbariem veterum monumenta misere foedassent, criticorum virorum opera adeo fuit utilis, ut sine illa res literaria restitui non potuerit. Neque nuper defecerunt viri grammatici, qui indefesso prae ceteris labore in emendandis restituendisque ope veterum codicum scriptis diligentem operam insumserint et interiore sermonis Ciceroniani cognitione libros reddiderint meliores, ut bona opera iis impensa effecerit, ut in iis non admodum multa, quae critica subtilitate castigentur, videantur restare. Quis enim non miretur Orellii, Halmii, aliorum in rebus singulis, minimis iuxta ac maximis attentam semper et indefessam vigilantiam? Quod dum considero, subit quidem illa cogitatio, quid auxilii a pulverulentis char-

tis, quarum ope veteres libri sanentur, amplius petendum sit; sed quum Romanis maiorem quam aliis gentibus reverentiam deberi negari non possit, diligens conquisitio omnium etiam vilissimorum monumentorum, quae eorum fuisse dicantur, certe satis iustam habet excusationem, quod iis veluti fundamentis alia superstrui possunt. Accedit, quod tanta est veterum Graecorum et Romanorum apud omnes antiquitatis amatores veneratio, ut etiam vilissimas res, quia illorum fuerant, magni aestiment et inter res pretiosas apud se diligenter adservent. Quod si exstant aut eruuntur quotidie nummi et omnis generis inscriptiones, quae rem literariam iuvant, certe in vitio non erit, si quis antiquum librum in medium promat. Licet enim multi viri doctissimi in libris veterum emendandis auctoritatique suae restituendis non sine summa versati sint diligentia, nemo negabit, multa quidem esse expedita, sed multa etiam nunc restare corrigenda. Quod ut ego quoad liceret a viris doctis inchoatum aliqua ex parte perficerem, adhuc reconditum librum manu scriptum, codicem Islebensem, in auxilium advocavi. Nondum enim quisquam, quantum suspicor, codice usus est. Quod si imitentur ii, quibus ad libros manu scriptos aditus patet, perfectio literarum nostrarum crescat, quae absolvi tum denique poterit, quum omnes omnium codices pervestigati et collati erunt. Etsi igitur levidense munusculum sit et in tenui re labor esse videatur, tamen spero fore, ut si non omnia, certe nonnulla sestertio nummo non sint aestimanda, ut ad primitivam exemplorum similitudinem verba scriptoris referantur.

Sed ad descriptionem codicis transeo. Codex est membraneus, formis quaternis, constat CCLXXXV foliis; in quaque pagina sunt XXXIII versus. Liber ab eodem homine et eodem tempore scriptus est literis minusculis, quas currentes vocant, et characterum nitore et elegantia lectorem allicit et literarum ductu. Nullo loco manus secunda priorem scripturam immutavit. Quo scriptus sit seculo, decernere non audeo, nam neque temporis neque loci significationem ullam habet; tamen inter bonos est referendus, cuius multae lectiones cum optimis aliorum codicum et editionum conspirant.

Saepius quidem reperiuntur manifesta scripturae menda, absona dixerim et inepta, quod cum oratione pugnant, et profecta ex inscitia librarii, tamen relinquere nolui; ut in Deioterina §. 9. t e p l a c u i t (te placavit), §. 14. f o r n a c e m (Pharnacem), §. 15. c o g i t a t i o (cogitato), §. 17. i u d i c e m s u b o r n a b i t (indicem subornavit), §. 27. s a l u t a v i t (saltavit), §. 31. a b u n o (ab avo), §. 37. r e p e r i s s e m (peperisse), §. 42. s i q u i s (si quid), alia. —

Notae, quae rarae in prioribus orationibus margini ab alia manu adpositae sunt, non scholia sunt, sed argumenta minimi momenti, a lectore quodam adscripta, ne praetermittatur sententia aliqua vel nomen viri, aliquoties addita imagine manus digitum salutarem praeter modum exserentis longiorem, reliquis conclusis. — Compendia scribendi satis habet multa, sed quae usitata et trita sunt in vocibus maxime obviis facilioribusque intellectu, veluti **hᶜ**, **h'** (hoc, haec, saepe etiam perscripta, ut multa alia vocabula), **n'** (nec), **q'** (quod), **gᵒ** (ergo), **g̃**, **ig̃** (igitur), **pᵒ** (primo), **p̄ter** (praeter), **ap̄** (apud), **ul'** (vel), **m'** (mihi, in fine verss., alias m i c h i), **mō** (modo), **po' ro'** (populi rom., aliquoties **ppli**), **pōt** (potest), **oĩo** (omnino), **qm̃** (quoniam), **coĩ**, **coẽm** (communi, communem), **noĩe** (nomine), **hoĩnem** (hominem), **gñiſ** (generis), **hēre**, **hēſ**, **hūit** (habere, habes, habuit), **u'biſ** (verbis), **nã** (natura), **u'o** (vero), **q̃ro** (quero i. e. quaero), **aĩ** (animi), **max**ᵉ (maxime), **āna** (antea), **tp̃s** (tempus), **lrĩs** (literis), **fuer̃** (fuerunt), **nob'cum** (nobiscum), **ip̃m** (impium), **ip̃e** (ipse), **fr̃ne** (fraterne), **pñtibus** (praesent.), **necẽ ẽ q'** (necesse est quam), **cã** (causa), **ẽ**, **ẽe**, **eẽt** (est, esse, esset), **ſtñа** (scatentia), multa alia, quae transscribere longum est.*)

Ut intelligatur, quam rationem orthographiae custodiverit scriptor, pauca adscribam, ex quibus alia iudicari possint: **emuluſ, equitaſ, mee priſtine vite, premiorum, iuſticia**, modo **provincia**, modo **provintia, michi, nichil, consilij, beneficijſ, hec, ceculſ, heſit in hiſ peniſ, pociuſ**; plura non libet arcessere; nonnulla etiam in varr. lectt. transscripta sunt.

Liber non continua serie, sed vocibus disiunctis scriptus est et saepe cum figuris interrogationum; etiam puncta habet et praeterea commata, dico obliquas lineolas, sed negligenter et parum scite inter membra orationis positas; quas interpunctiones omisi propterea, quod quum scriptores antiquos non ita, ut hodie est, orationis membra distinxisse constet, codicum in hac re auctoritas nulla est.

Libri integerrimi frons s. prima pagina situ paulum evanuit (postea demum tegumento massae chartaceae inclusus est liber), ita tamen, ut literae non prorsus sint exstinctae cognoscique possint. Ceterum temporis iniuria liber non est depravatus. In prima voluminis pagina ad laevam ducta est crassa linea ex auro facta ramum exprimens, ex quo diffunduntur ramuli cum frondibus et flosculis aureis

*) Multae huius indicis voces per compendia scriptae omissae sunt propter penuriam siglorum necessariorum. — Typographus.

rutilis, caeruleis, fuscis. Hoc sertum florum circumdat paginam. Prima uniuscuiusque orationis litera unum digitum et dimidiatum patet et picta est in spatio coeruleo, cui addita sunt ornamenta et albis et coloratis frondibus distincta. Prima litera orationis eius, quae prima est voluminis et inscribitur: pro Cn. Pompeio, aurea est, reliquarum orationum primores literae luteae et miniato margine instructae. Primus quisque orationum versiculus literas maiusculas habet. In summis paginis manus secunda liquore subrubro praescripsit titulos orationum. Ad finem orationis pro Cn. Pompeio a prima manu scriptum est: **M. T. C. De laudibus magni pompei feliciter explicit;** in fine Milonianae a secunda manu et minutis literis subscriptum est: **Explicit Miloniana;** et in ima pagina a prima manu: **PRO. GN. PLANCIO ORACIO INCIPIT;** in fine: **EXPLICIT ORACIO PLANCIANA.** Eadem fere subscripta sunt reliquis orationibus, ut: **EXPLICIT SILLANA,** et infra: **PRO AVLO LICINIO ARKIA OR̄O INCIPIT;** et ad finem ab eodem, qui librum scripsit, literis minusculis:

.M. Tulij ciceronif pro Aulo licinio
archia. explicit or̄o feliciter. AMEN.

in ima pagina legitur: **PRO .M. MARCELLO OR̄O DIVINA ELOꝗNTIA.** Duae orationes ultimae nec praescriptionem nec subscriptionem habent.

Continet volumen XX. orationes cum his praescriptionibus:

pro Gn. Pompeio.
— Milone.
— Gn. Plancio.
— P. Silla.
— A. Licinio Archia.
— M. Marcello.
— Rege Deiotaro.
— Q. Ligario.
de congratulatione ad senatum.
pro A. Cluentio abito.
— P. Quintio.
— Flacco.
ad P. R. pridie quam iret in exilium.
pro P. Sextio.
ad P. R. de congratulatione pro reditu ab exsilio.

in Vatinium.
pro Caelio.
— L. Cornelio Balbo.
de responsis aruspicum.
pro provinciis consularibus.

Nihil reliquum est, quod dicendum videatur, nisi quod opto, ut quas in medium proferam varias lectiones, viris criticis non prorsus improbentur. Et quoniam non in eo res vertitur, ut liber conficiatur, sed abrupta verba aguntur, quae aliis nisi forte studia critica exercent, facile taedium afferant, parcus ero, quum largus esse possim: et ne nimium spatium libelli scholastici impleatur, elegi duas orationes breviores, quarum specimen lectionum ostendam, Ligarianam et Deioterinam, quamvis Ciceronis orationum optimae, quae maximae. Reliqua alio loco. Optimum visum est, codicis Islebensis collationem facere cum libro Halmiano. —
15. (Lips. ap. Weidm. 1853).

Oratio Ciceronis pro Q. Ligario.

	Exemplum Halmianum.	*Liber Islebensis.*
§. 1.	propinquus	propinqus
	Q. Tubero	quintus Tibero (*alias Tubero*)
	Africa	Affrica
	C. Pansa	G. pansa
	praestanti vir ingenio, fretus	praestantis viri ingenio fretus
	ausus est	est ausus
	audire aliunde	aliunde audire
	integrum iam	iam integrum
	non liberationem culpae	non solum lib. culpe
	impetravissent	impetrasset
§. 2.	qua te, qua	qua te Tubero, qua
	nulla belli suspitio	adhuc n. b. suspicio
	C. Considio	consule considio
	non posset	non potuisset
	Itaque Ligarius	Itaque Q. ligarius
§. 3.	parari	comparari
	primo salutis, post	primum salutis, postea
	ducem, cum Ligarius	ducem. Tum ligarius
	P. Attius Varus	p. Actius varus

	Exemplum Halmianum.	*Liber Islebensis.*
	mediocri cupid.	cup. med.
	ad privatum clamore	a privato clamore
§. 4.	Adhuc, G. Caesar	Ad hoc igitur Gaij cesar
	vacat	caret
	legatus in pace	ligarius in pace
§. 5.	tempus est, quod	est tempus quo
	ullo modo evadere	evadere ullo modo
	quam Romae	pocius quam rome
	cum P. Attio	cum publico Actio
	concordissimis	cupidissimis
	Cum ipsa legatio	Cur ipsa leg.
	sollicitudinis	solic.
	belli discidio	belli dissido
§. 6.	adhuc in Q. L. signum	signum adhuc in Q. Lig.
	cuius ego causam animadverte, quaeso	cuius ego cum causam animadvertere, queso
	M. Cicero — defendit	cum Marcus cicero — defendet
	liberalitatis	lib'tatis (*i. e. libert.*)
§. 7.	ex parte magna	ex m. p.
	cum hoc sciret	cum hec sc.
	Aegypto	egipto.
	mihi hunc nuntium perferente	michi nuntium perfererente
	putavit dare	put. reddere
§. 8.	non dubitem, de Lig. non audeam confiteri	non dubitem dicere, de ligarij audeam conf.
	Atque haec propterea	Atque propt.
§. 9.	quis putat	quis putet
	in Africa?	in affrica ligarium?
	est congressus	est progressus
	destrictus	districtus
	quis sensus	qui sensus
§. 10.	Tubero	Tub'o (*aliquoties ut* §. **6**. lib'tatis)
§. 11.	Haec admirabilia, sed prodigii simile est quod dicam. Non habet eam vim ista accusatio	Hec non modo mirabilia sunt, sed prodigij similia que dicam, non habet ista accusatio eam vim
	incitari odio	incitari solent odio
	ut Romae ne sit?	rome ne sit?
	T. Broccho avunculo	Tito brocho avunculo suo
	eum patria privare	hunc domo, patria privare
§. 12.	multabat	mulctabat
	praemiis etiam invitabat	premijs invit. (*om.* etiam)

	Exemplum Halmianum.	*Liber Islebensis.*
	ab hoc [eodem]	ab hoc eodem
	Ego vero istud	Ego vero illud
	Novi enim te, novi patrem, novi domum	non enim te novi. patrem. novi domum
	optimarum nota mihi sunt	optimarum studia nota omnia michi
§. 13.	in qua adhuc — est	in qua — sit
	si enim est in exilio	si enim in ex. est
	multoque durius	multoque est durius
	quod nos petimus precibus, lacrimis, strati	quod nos domi petimus et lacrimis prostrati
	humanitati	humanitatis
	pugnabis	oppugnabis
	irrumpes	erumpes
	coepisses	cepisses
§. 14.	id te in foro oppugnare	id a te in f. oppugnari
§. 15.	tanta tua fortuna lenitas tanta non esset	tanta fortuna lenitas non esset tanta,
	per te, per te	per te
	intellego quid loquar	intelligo quod loquar
	quam multi enim essent	quam essent multi
	qui te crudelem	qui *omissum*
	clementiam tuam	tuam clem.
	nolint	nollint
§. 16.	omnino non fuisse	non f. omnino
	mendacio	mendatio
	certe non esset	profecto n. e.
	aliud nolle	aliud est nolle
	apud te, C. Caesar, utitur	apud te utetur
§. 17.	haec, ut op., fuit	hec fuit ut op.
	velle se de Q. Lig. scelere	vellet se de scelere Q. lig.
	quicquam	quisquam
	isto nomine	isto enim n.
	odium, pertinaciam	od. et pert.
	proprium ac verum	pr. et ver.
	quaeritur	queratur
§. 18.	sceleris vero crimine	sc. v. crimen
	parricidii liceat	parricidij immunes sint liceat
	liceat multis	licet m.
	quisquam ex te	ex te q.
	tuus invictus	tuus ille inv.
	dign. tuam	tuam dign.
	idne agebas	id ne ag. (*sic semper*)

§	*Exemplum Halmianum.*	*Liber Islebensis.*
	an ut cum bonis civ. conveniret?	an tu cum b. c. conveniret?
§. 19.	sceleratum	sceleratus
	cum tot	si tot
	discidium	dissidium
	a communi	communi (a *om.*)
§. 20.	inquies	inquis
	nemo nisi qui voluit	nemo qui noluerit
§. 21.	Haec ego novi	hoc ego n.
	agebat	agebant
	opponebat	opponebant
§. 22.	cum iis	cum his
	crim. est ullum	cr. e. illum
	Atque is	Ac is
	habere dicebat	dicebat hab.
§. 23.	se illud habet	illud sese habeat
	haec querella vestra	hec querella Tub'o vestra
	tradituri fuistis	trad. fuissetis
	ipsum te	te ipsum
§. 24.	erat rex	rex erat
	quid facturi fuistis? quamquam, quid facturi fueritis, dubitem, cum videam, quid feceritis?	quid fact. fueritis non dubitem cum cett.
	et prohibiti summa cum iniuria.	et summa c. ini. (*om.* prohibiti)
§. 25.	prohibitos esse vos	vos proh. esse
	gerere bellum	bellum gerere
	si vultis	si velitis
	gloriemini	gloriari
	prohibiti estis	proh. essetis
	confitebor culpam esse Lig.	confiteor culpam Lig.
§. 26.	probarem	probarim
	in primis	imprimis
	quotus enim quisque istud	quotus enim istud quisque
	a quibus	a quibus partibus
	viri est	viri (*om.* est)
§. 27.	cum Varo	cum uno varo
	in aliquam regionem	aliquam in regionem
	erat reiectus	reiectus erat
§. 28.	tenebamur	tenebantur
	in civilibus bellis ***	(*lacuna nulla*)

§	*Exemplum Halmianum.*	*Liber Islebensis.*
	res habet	res habent
§. 29.	Si rei publicae	Si de rei pu.
	vestris inimicis	inim. vestris
	videor in causa	video Cesar in c.
§. 30.	Causas, Caesar, egi	causas egi Cesar
	dum te in foro tenuit	dum tenuit te in foro
	acerbus, iam est tot s	acerbus fuit, tametsi totus
	erravit, temere fecit	erravi, temere feci
§. 31.	locus sit etiam	locus etiam (*om.* sit)
	causae	huic cause
	quam vultus	quam preces
	oraret	adoraret
	tu quidem tuis	*om.* tu quidem
	mihi beatiores	michi esse beat.
	ab iisque	ab hisque
§. 32.	maestitiam	modestiam
33.	tres tibi Ligarii retinendi in civ. sunt	tres ligarii tibi in civ. retinendi sunt
	ex civitate	e civ.
	tua vox illa	illa vox tua
	Videsne	Vides ne
	L. Marcium	lucium Macrum
	C. Caesetium	G. Cestium
	hos omnes	hoc omnes
	qui tecum fuerunt?	tecum fuisse
	minabantur	minabamur
34.	An potest	At potest
	fuerit futurus	futurus fuisset
	prope aequalitate	propria equalitate
	noverit,	non noverit?
	qui — sequerentur?	(*haec omissa sunt.*)
	abreptus	arreptus
	tu salvos	tu tamen salvos
§. 35.	dissenserit	discesserit
	tuis omnibus	omn. tuis
	qualis	qualis tum
	huius illo quaestorio off.	de huius quest. off.
36.	tui studiosum	*om.* tui
	admonitus	ammonitus
	condonaveris	condonabis

	Exemplum Halmianum.	Liber Islebensis.
§. 37.	et clarissimo fecisti	ac clarissimo M. Marcello restituto fecisti
	populo Romano	et pop. rom.
	nihil est	nichil enim est
§. 38.	Nihil habet	Nichil enim habet
	fortasse postulabat	forsitan postulat
	absenti salutem	salutem absenti

Oratio pro rege Deiotaro.

§. 1.	mihi afferat	michi affert
§. 2.	solebam	solebamus
	cogor	rogor
	Crudelem Castorem	crudelis castor est
	discrimen capitis	cap. discr.
	intulerit ei, cuius	intulerit, cuius
	ineuntis aetatis	etatis (*om.* ineuntis)
	et ab scelere	et scelere
	avi	ac vi
§. 3.	cum verba audiebam	(*haec omissa sunt*)
	elicere	ellicere
	exortus est	extortus est
§. 4.	cum per se ipsum	si per se ipsum
	intellego	inteligo
§. 5.	omnis spectat	omnis mea sp.
§. 6.	ei regi	regi (*om.* ei)
	coelum denique testarer ipsum	coelum ipsum denique test.
§. 7.	neque ingenio neque	nec — nec
§. 8.	quodque apud ipsum	cumque apud ipsum
	istam te	te istam
	neque in proeliis quam in promissis	nec in prelijs quam prom. (*om.* in)
§. 9.	te placavit	te placuit
	illum tu accusavisti	tu illum accusasti
	amicum	amici
	rei veniam	Regi veniam
	Ita cum	Itaque cum
§. 10.	quique illum ordinem	quique cum ill. ord.
§. 11.	Cum audiret	.O. vidisset
	sumpta esse	sumpta (*om.* esse)
	nobis imperatoribus	novis imp.

	Exemplum Halmianum.	Liber Islebensis.
	quiescendum sibi esse	(*omisso* sibi)
	ei nuntiabatur	enunciabatur
	effusam	esse effusam
	nulli veri nuntii subsequebantur	nec ulli veri subseq.
	quoad a	quo a
§. 12.	nomen illius	nomen eius
	tanto — quanto	quanto — tanto
§. 13.	hostilibusque bellis adiuverat	hostibusque bellis adiuvarat
	vel evocatus	vel vocatus
	ad fugientem, non ad —	ut ad fugientem, non ut ad —
	vel errori	vel errore
	contulit teque	contulit. Teque
§. 14.	uterere	utereris
	Pharnacem	fornacem
	in eam partem	in ea parte
	regis honore	honore regis
§. 15.	interficere voluisse	voluisse interf.
	iudicas	iudices
	suspicari non potes	non pot. susp.
	tantae ferocitatis	feroc. (*om.* tantae)
	tyrannum	tirannum
	omnes socios, omnes liberos populos	omn. lib. pop. omn. soc.
	[cum domo]	cum domo
	carissimo	clarissimo
	cogitato	cogitatio
§. 16.	quis prudentior	quis rectior. quis prud.
	virtus, fides non audita est?	fides, virtus non sit audita.
	caderet	cadere posset
§. 17.	Luccium	liccum
	et domum	et ad domum
	devertisse	divert.
	locus erat quidam	loc. quid. erat
	erant ea compita	*om.* ea
	enim armati	enim ibi armati
	mehercules	me hercule
	Phidippum	philippum
	ab isto adulescente esse corruptum	ab ipso adolescente existimavi esse corr.
	hac sum suspitione percussus	hac suspicione percusus
	indicem subornavit	iudicem sub ornabit

§	*Exemplum Halmianum.*	*Liber Islebensis.*
	finget videlicet	fing. verum
	abhorrebat	aborrebat
§. 18.	primum	primo
	vel in cibo	***om.*** vel
	numen Jovis ille quidem hospitalis	Jovis hosp. numen illius quidem
	celavisset	celasset
	callido	calido
§. 19.	At quam festive	Atquam festine
	contexitur	contexit
	quae saepe	que semper
	re illo temp. non perfecta	rex illo temp. non perfecta re
	retinere	***omisso*** retinere
	iucunde	iocunde
	isti	ivisti
	Attalus	Athalus
	tu in cubic.	tunc in cub.
§. 20.	ante oculos illum diem	illum ante oculos diem
	te intuentium	et intuentium
	moderate	modestie
	ex hominis	et hom.
	lotum	lautum
§. 21.	In posterum	Imposterum
	vomere te post cenam	te post cenam movere
	in cubiculo malle dix.	In cubiculum te male ire dix.
	Di te perduint	Dij te perdant
	non modo nequam et improbus, sed fatuus et amens es.	non modo improbus et fatuus, sed etiam amens es.
	transire	transferi
	haberet	habebat
	cum is unus	cum his unus
	indicare	vindicare
§. 22.	vincla	vincula
	in speculis fuisse semper	semper in spec f.
	animo esset alieno	esset al. an.
	dicam breviter	brev. dic.
§. 23.	ad nescio quem Caecil.	ad cecilium nescio quem
	sed eos, quos	sed quos
	aut habuisse	aut non hab.
	aut eos, qui missi essent	aut eos quos misisset

§	*Exemplum Halmianum.*	*Liber Islebensis.*
	dicto audientes	dicto obedientes
	potius quam	poeiusquam
	quia nosset, vel quia non nosset	quia non noscet vel si noscet
§. 24.	Addit	Addidit
	Credo	veteres credo
	ex iis — electos	ex his — ellectos
	Ait	At
	fuisse arbitrarer	arbitr. fuisse.
	quomodo fuit?	***om.*** fuit?
	regionum	regionis
	ei, quem Asiae praefeceras, in nulla re defuit: tibi victori non solum ad hospitium, sed ad periculum etiam atque ad aciem	(***om.*** ei) quem Asie prefeceras. Nulla re defuit tibi victori. non solum ad hospicium, sed etiam ad periculum atque aciem (***om.*** ad)
§. 25.	rumores	rumores sparsi
	rex erga te animo	rex animo
	et se et filium suum exspoliare	sese que spoliare
	in castello	in castellum
	qua nos habemus Latinum	quam et nos habemus latinam
	nunquam tamen	nunquam tibi
	cum vel	vel cum
	regem	Reges
	quid deinde? furcifer	quid deinde furcifer?
§. 26.	nudum	se nudum
	in illo regiae virtutes	in illo rege virtutes
	hoc verbo scio	hoc scio (***om.*** verbo)
	gravem, magnanimum	magni animi (***om.*** gravem)
	et temperantiam	temp. (***om.*** et)
	cum a magistratibus	tum a mag.
§. 27.	sed etiam optimus pater familias et diligentissimus agricola	sed optimus agricola
	qui igitur	qui ergo
	existimatione eaque aetate	extimacione atque etate
	saltavit	salutavit
§. 28.	equis	eques
	Cilicia	cicilia
§. 29.	[post Phars. proelium]	post phars. autem prelium
	ponendorum	deponendorum

§	*Exemplum Halmianum.*	*Liber Islebensis.*
	illius belli	ipsius belli
	qui et ab eo, —, et a suis accusetur	qui ab eo, —, non modo apud te sed etiam a suis accus.
§. 30.	Sint sane	Sunt sane
	ante, quis esset	antea qui esset
	repudiaretis	repudiaveritis
	atque etiam humanitatis	atque human.
	abducere	adducere
	corruptela	corruptella
§. 31.	tribunus pl.	tribunum pl.
	vocasset	vocavisset
	Scaurique servus	servusque Scauri
	prehendi	apprehendi
	cum Domitio comparo	domicio comparo
	ab avo	ab uno
§. 32.	nonne ad hunc	nonne etiam ad h.
	impotens	impudens
	huius urbis	his rebus
	immanitate	tua imman.
§. 33.	Blesamius	Blesanus (*alias* Blesamius)
	optimi viri	optimi hominis
	ad regem scribere	ad regem inquit scribere
	te in invidia esse, tyrannum existimari	te invidiose tirann. exist.
	intellegis	inteligis
	malevolorum	malivolorum
§. 34.	Solus es, inquam, C. Caesar	Solus inquam es Gay Cesar
	ducimus	vidimus ducem
	invidemus	invidimus
	nullus est	nullus locus est
	obstup. hominibus	obstup. omnibus
	admiratione	animi ratione
	compressus est	*om.* est
§. 35.	praeteritum	praetermissum
	ad extremum causae	in extremam causae partem
	quid est?	aliquid est
	tibi illum — suspicere	illum tibi — suspiceris
	quo minus a se, qui in altera parte fuisset, ea sumeres	que minus assequi in altera parte potuisset, ea ut sumeres
§. 36.	Antiochus	Anthiocus

§	*Exemplum Halmianum.*	*Liber Islebensis.*
	ille rex	rex ille
	cum, posteaquam a L. Scipione devictus est	qui postea quam a scipione devictus (*om.* est)
	modicis regni terminis	modici regni term.
	multam sustulerat	muletam sustinuerat
	imminutum	iminutum
	ne fortunae	nec fort.
§. 37.	peperisse ante factis	reperissem antefactis
	est enim iis ornatus	enim ornatus est
	in Asia, Cappadocia, Ponto, Cilicia, Syria	in Asia, in capadocia, ponto, cilicia, Siria
	summa, quidam etiam sola bona esse dixerunt	summa quidem et sola bona dixerunt
§. 38.	esset enim	est enim
	tranquillitatem	tranquilitatem
	Tarracone	Taracone
	erexerit	errexerit
§. 39.	et in exercitum meum	et meum exerc.
§. 40.	ecquonam	quonam
	Nihil opus est	nichil est opus
	monumenta tuae clementiae	clementie tue monumenta
	incolumitates	incolumitas
	commemorabuntur	memorabuntur
	Semper regium nomen	Semper enim reg. nom.
§. 41.	et a te	etiam a te
	tradituros se esse	tradituros esse (*om.* se)
	legati tibi regii	legati regij tibi
§. 42.	Hieras	hyeras (*alias* hieras)
	Dorylaus	dorilas
	tibi se praesto fuisse	tibi presto f. (*om.* se)
	tecum se fuisse	tecum fuisse (*om.* se)
	si quid eorum	si quis eorum
	id suum facinus	id facinus suum
	incolumem	incolumen
	crudelitatis est	crudelitas est.